

@teach.me.ukrainian

Коли ще звірі говорили

When the Animals Could Talk

graded adaptations of classic Ukrainian literature

When the Animals Could Talk

Adapted by Sofiia Matsiuk

for Pre-Intermediate Level (A2)

Edited by Solomiia Karpa

Pictures by Iryna Rutylo

2026

MORE BOOKS: @teach.me.ukrainian

CONTENTS

Introduction from the adapter.....	4
Original Foreword from Ivan Franko.....	5
Фарбований лис.....	7
Лисичка кума.....	18
Війна між Псом і Вовком.....	23
Три мішки хитроців.....	31
Лисичка-черничка.....	35

Introduction

Dear readers, we welcome you to read Ivan Franko's fairy tales, filled with humor, allegory, and irony. They were first published over a century ago and have been reprinted many times since. These short satirical stories have become timeless classics and beloved tales for generations of Ukrainians.

Ivan Franko's characters are cunning, multifaceted, and patchwork. In each one, you will find a bit of good and a bit of evil. All of this is precisely what makes them come alive, because Franko does not preach morality but vividly and ironically depicts life as it is.

Some critics see in these stories a critique of the Austro-Hungarian Empire of the time, which included the western part of Ukraine. It is no surprise that this book was published by Ivan Franko, a writer, publicist, and politician. He was the driving force behind the first Ukrainian political party. With a sharp tongue, he imbued his characters with the subtle irony of human life at the beginning of the last century.

Franko observed the Ukrainian mentality with great sharpness, its strengths and weaknesses. As you read these stories, you'll get to know Ukrainian humor, which I've done my best to preserve in its original form. And you'll also get a little closer to the drama that unfolded back then, when animals could talk.

On the next page, you can read the original foreword Ivan Franko wrote himself for his collection and discover how he saw his tales.

Our team hopes you'll enjoy the read and have pleasant time learning Ukrainian language while reading our new adaptation.

From Adapter

Foreword

These tales collected in this little book are an old treasure of the people. You may hear many of them from the lips of our grandmothers and grandfathers, yet few stop to think that, in retelling these stories, we are merely repeating what wise people in Babylon, Egypt, India, and Greece invented thousands of years ago. People only recently have learned, that having rediscovered the ancient books of those peoples and compared them with our folk fables and fairy tales, comes to the view that what delights our children today was once the outpouring of the wisdom of kings, astrologers, and patriarchs. Our present-day fable and fairy tale is that same Cinderella, living under a spell in dirty clothes, in a stuffy kitchen, though in truth she is a princess from a lofty, splendid castle.

Wishing to choose for our children a little book of the finest tales from different times and peoples, I settled firstly on those that tell about animals themselves. They best suit the taste of children from six to twelve years old: they make them laugh and think, awaken their curiosity and attentiveness to the phenomena of nature, yet do not overwhelm their young imagination with marvelous images of enchanted castles, kings, robbers, dragons, and demons, nor trouble their young feelings with frightening tragic adventures and relations between the sexes that children cannot understand.

I would like our children, in the interest of healthy and moral development, to remain as long as possible in that world of simple characters and simple relations, a world where everything is seen clearly and sympathies do not

Фарбований Лис

Іван Франко

Жив у одному лісі Лис Микита, дуже-дуже хитрий. Не один раз мисливці хотіли його зловити: вони брали собак із собою, стріляли із рушниці або давали м'ясо з отрутою. Але Лис Микита лише сміявся з них, обходив всі небезпеки та навіть розказував друзям. А коли ходив полювати до курника у село, то він був найсміливіший і найхитріший злодій. Лис був такий хитрий, що ходив полювати навіть вдень і ніколи не повертався з порожніми руками.

Хитрий Лис Микита став дуже гордий. Він думав, що немає нічого неможливого для нього.

—Я хочу, щоб ви знали! ! — гордо говорив він до своїх друзів. Раніше я ходив полювати до села, а завтра вдень піду до міста і вкраду курку з базару.

— Ой, не говори дурниць! — відповідали його друзі.

— Які дурниці?! Завтра побачите! — злився Лис.

фарбований — painted, **лис** — fox, **дуже-дуже хитрий** — very (extremely) cunning, **раз** — time, **мисливці** — hunters, **зловити** — to catch, **брали** (inf. брати) — took, **стріляли** (inf. стріляти) — shot, **рушниця** — rifle, **давали** (inf. давати) — gave, **отрута** — poison, **лише** — only, **сміявся з** (inf. сміятися з) — laughed at, **обходив** (inf. обходити) — avoided, **небезпека** — danger, **навіть** — even, **розказував** (inf. розказувати) — told, **полювати** — to hunt, **курник** — hen house, **то** — then, **найсміливіший** — bravest, **злодій** — thief, **такий** — such, **що** — that, **вдень** — during the day, **ніколи** — never, **повертався** (inf. повертатися) — returned, **порожній** — empty, **став** (inf. стати) — became, **гордий** — proud, **нічого** — nothing, **неможливий** — impossible, **для** — for, **гордо** — proudly, **до** — to, **раніше** — earlier, **піду** (inf. піти) — will go, **вкраду** (inf. вкрати) — will steal, **курка** — chicken, **базар** — market, **ой** — oh, **говори** (inf. говорити) — speak, **дурниця** — nonsense, **от** — just, **побачите** (inf. побачити) — will see, **злився** (inf. злитися) — was angry.

— Побачимо або й не побачимо. — відповідали друзі — Там багато собак бігають. Вони тебе не побачать і не роздеруть, лише якщо ти в муху перетворишся.

— А от і побачите! Я в муху не перетворюся, і собаки не роздеруть мене — впевнено казав Лис і вирішив, що завтра, в базарний день, побіжить в місто і вкраде з базару курку.

Але цього разу бідний Лис Микита помилився. Через поля з кукурудзою він непомітно прийшов аж до міста; Лис стрибав через огорожі, ховався у траві та прийшов у центр міста. Але тут біда! На своєму шляху Лис мусив на хвилину вийти на вулицю, побігти на базар і повернутися. А на вулиці та на базарі шумлять люди, хаос, вози їздять, коні ходять, свині бігають, продавці кричать, селяни говорять — шум такий, що наш Микита і в сні не бачив, і в найгірших страхіттях не чув.

Але що робити! Якщо вирішив, то потрібно іти до кінця. Микита сидів кілька годин у траві біля огорожі на вулиці, то звик до шуму. Більше не боявся так сильно.

побачимо (inf. побачити) — we will see, **роздеруть** (inf. роздерти) — will tear apart, **якщо** — if, **муха** — fly, **перетворишся** (inf. перетворитися) — will turn into, **впевнено** — confidently, **вирішив** (inf. вирішити) — decided, **побіжить** (inf. побігти) — will run, **вкраде** (inf. вкрасти) — will steal, **бідний** — poor, **помилився** (inf. помилитися) — made a mistake, **через** — through, **поля** — fields, **кукурудза** — corn, **непомітно** — unnoticed, **прийшов** (inf. прийти) — came, **стрибав** (inf. стрибати) — jumped, **через** — over, **огорожа** — fence, **ховався** (inf. ховатися) — hid, **трава** — grass, **біда** — trouble, **на своєму шляху** — on one's way, **мусив** (inf. мусити) — had to, **хвилина** — minute, **вийти** — to go out, **повернутися** — to return, **шумлять** (inf. шуміти) — make noise, **хаос** — chaos, **віз** — cart, **їздять** (inf. їздити) — to go (transport), **коні** — horses, **ходять** (inf. ходити) — to walk around, **свині** — pigs, **продавці** — sellers, **кричать** (inf. кричати) — shout, **селяни** — peasants, **шум** — noise, **сон** — dream, **найгірші** — worst, **страхіття** — nightmare, **потрібно** — necessary, **кінець** — end, **сидів** (inf. сидіти) — sat, **кілька** — several, **годин** — hours, **звик** (inf. звикнути) — got used, **більше не** — anymore, **боявся** (inf. боятися) — was scared, **так** — so, **сильно** — strongly.

Коли Лис Микита побачив куди і як краще бігти, щоб вкрасти курку, він встав і побіг на вулицю. Там ходило і їздило багато людей, а повітря було брудне. Майже ніхто не помітив Лиса — у всіх були свої справи. «Звичайний пес », — думали люди. А Микита був щасливий. Почекав ще трохи, приготувався і побіг біля огорожі до базару. Там у довгому ряду сиділи жінки з продуктами та товарами для продажу.

Але не встиг він добігти до базару, а до нього біжить Пес. Ліворуч ще один, і праворуч ще один, і ще там один. Микита не може обдурити псів. Вони відчують його запах, гарчать і біжать до Микити. Боже, як страшно! Наш Микита подивився на всі боки, покрутився як муха в борщі: немає виходу! Куди бігти? Не довго він думав і стрибнув на подвір'я найближчого дому. Тихо іде біля огорожі та дивиться на всі боки, де можна сховатися, а сам слухає чи не біжать пси. Ого! Чує їх! Вони вже близько!

Бачить Лис, що біля хати стоїть бочка. Не довго він думав і стрибнув у бочку. Сидить і ховається.

Добре, що стрибнув, бо прибігли пси, гарчать, нюхають, шукають Микиту.

побачив (inf. побачити) — saw, **краще** — better, **щоб** — in order to, **вкрасти** (inf. вкрасти) — to steal, **встав** (inf. встати) — stood up, **побіг** (inf. побігти) — ran, **повітря** — air, **брудне** — dirty, **майже** — almost, **ніхто** — nobody, **помітив** (inf. помітити) — noticed, **свої** — own, **справа** — matter, **пес** — dog, **думали** (inf. думати) — thought, **щасливий** — happy, **почекав** (inf. почекати) — waited, **трохи** — a little, **приготувався** (inf. приготуватися) — got ready, **ряд** — row, **товар** — goods, **продаж** — sale, **встигнув** (inf. встигнути) — managed, **добігти** (inf. добігти) — to reach by running, **зліва** — on the left, **справа** — on the right, **обдурити** (inf. обдурити) — to trick, **запах** — smell, **гарчать** (inf. гарчати) — growl, **Боже** — oh God, **страшно** — scary, **боки** — sides, **покрутився** (inf. покрутитися) — spun, **вихід** — exit, **найближчий** — nearest, **дім** — house, **подвір'я** — yard, **тихо** — quietly, **сховатися** (inf. сховатися) — to hide, **близько** — close, **куток** — corner, **бочка** — barrel, **застрибнув** (inf. застрибнути) — jumped into, **прибігли** (inf. прибігти) — ran up, **нюхають** (inf. нюхати) — sniff, **шукають** (inf. шукати) — search